

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Rundskriv

Til
Samtlige departementer og
Statsministerens kontor

Nr.
Rundskriv R-4/2004

Vår ref
04/1185 C AEH/sbp

Dato
29.03.2004

HOVEDBUDSJETTSKRIV FOR 2005 RETNINGSLINJER FOR ARBEIDET MED STATSBU DSJETT- FORSLAGET FOR BUDSJETTERMINEN 2005

Finansdepartementet gir i dette skrevet retningslinjer for arbeidet med budsjettforslaget og tilhørende budsjettdokumenter.

Budsjettskrivet er disponert slik:		Side
1	Budsjettkalenderen for 2005-budsjettet	2
2	Fastsettelse av rammene	2
3	Gjennomføring av forpliktende rammebudsjettering	4
4	Departementenes rammedisponeringsforslag	6
5	Budsjetteringsprinsipper	9
6	Romertallsvedtak	11
7	Gul bok 2005	11
8	Fagproposisjonene 2005	14
9	Budsjettforslag som har virkning for kommuner og fylkeskommuner	22
10	Anslag over behov for tilleggsbevilgninger 2. halvår for 2004-budsjettet	22
11	Taushetsplikt og unntak fra offentligheten	23

1 BUDSJETTKALENDEREN FOR 2005-BUDSJETTET

Det er fastsatt følgende kalender for arbeidet med statsbudsjettets utgifter:

23. juli:	Frist for innsending av rammefordelingsforslaget
16. august:	Frist for innrapportering av anslag for tilleggsbevilgninger 2. halvår 2004
31. august:	Regjeringskonferanse om de makroøkonomiske utsiktene og skatte- og avgiftsopplegget
1. september:	Regjeringskonferanse om budsjettets utgifter mv. med fordeling til prioriterte områder
10. september:	Fagproposisjonene i statsråd
1. oktober:	Gul bok 2005 i statsråd
6. oktober:	Budsjettet legges fram

2 FASTSETTELSE AV RAMMENE

2.1 Generelt om Regjeringens fastsettelse av rammene

Arbeidet med å forberede forslaget til statsbudsjett for 2005 skal baseres på prinsippet om rammebudsjettering. Det innebærer at Regjeringen fastsetter departementenes totale utgifts- og inntektsrammer og de politiske hovedprioriteringene som budsjettforslaget skal bygge på. Departementene har ansvaret for å fordele rammene på de enkelte budsjettkapitler og poster i samsvar med de retningslinjene Regjeringen har vedtatt, jf. punkt 3.

2.2 Budsjettkonferansen 14.-16. mars 2004

Regjeringen fastsatte på sin budsjettkonferanse 14.-16. mars 2004 utgifts- og inntektsrammer for departementene.

I tillegg fastsatte Regjeringen innenfor den totale utgiftsrammen en pott til politiske profileringer. Profileringspotten vil bli fordelt på Regjeringens budsjettkonferanse 1. september.

Departementene vil få tilsendt Regjeringens vedtak om utgifts- og inntektsrammer, samt andre budsjettforutsetninger i egne rammebrev. Rammene som meddeles i rammebrevene er omregnet til 2005-prisnivå og skal legges til grunn for

departementenes videre budsjettarbeid. Virkninger av justering av grunnbeløpet i folketrygden per 1. mai 2004 vil bli innarbeidet senere.

2.3 Augustkonferansen

Rammene som Regjeringen har fastsatt på budsjettkonferansen 14.-16. mars er endelige. Det eneste som kan komme i tillegg er:

- Eventuelle tildelinger fra profilpotten
- Eventuelle rammeoverføringer mellom departementer
- Eventuelle justeringsforslag

Hovedregelen er at innsendte satsingsforslag som ikke blir innarbeidet i rammene og heller ikke ført til profilbehandling på budsjettkonferansen i mars, anses som avvist i det videre arbeidet med 2005-budsjettet. Departementene kan imidlertid selv foreta omprioriteringer innenfor de tildelte rammene.

Nedenfor omtales nærmere en oversikt over hvilke forslag til justeringer av rammene som departementene kan fremme til augustkonferansen.

Endringer i anslag for regelstyrte overslagsbevilgninger

Under konsekvensjusteringen har Finansdepartementet og vedkommende departement vurdert den sannsynlige utvikling av forhold som bestemmer volumendringer i de regelstyrte (overslags)bevilgningene. Dersom det er grunnlag for å revurdere prognosene som ligger til grunn for rammene som ble fastsatt på budsjettkonferansen i mars, slik at det ut fra kravet om realistisk budsjettering er helt nødvendig å endre bevilgningsforslaget for 2005, skal departementet ta opp forslag om en slik endring.

Dersom justerte anslag viser at det under en regelstyrt bevilgning er et mindre behov enn forutsatt i rammen, kan vedkommende departement ikke omprioritere det overskytende til andre formål. Innsparingen må innarbeides i rammefordelingsforslaget som reduksjon i rammen.

Endringer i forutsetninger om valutakurs

For bevilgninger til tilskudd til utenlandske organisasjoner o.l. som betales i fremmed valuta, skal budsjettforslaget for 2005 være basert på kursen for vedkommende valuta per 15.3.2004. For US dollar anbefales å benytte kursen 6,9144 og for Euro-kursen 8,4895.

I de tilfeller der det kan påvises at kursen per 15.3.2004 viser en vesentlig endring i forhold til det som lå til grunn for bevilgningen i 2004, og dermed konsekvensjustert budsjett, kan det i rammefordelingsforslaget foreslås reduksjon eller påslag tilsvarende disse endringene.

Inntekter og utgifter under ordninger med merinntektsfullmakt

I den oppdaterte "Veiledning i statlig budsjettarbeid" (kan lastes ned dra Finansdepartementets internettside), er det redegjort for gjeldende regler om adgang til overskridelse av utgiftsbevilgning mot merinntekt. Selv om det er etablert ordninger med merinntektsfullmakt, skal de utgifts- og inntektspostene som hører sammen budsjetteres realistisk. Statsregnskapet for de senere årene viser at for flere virksomheter blir de regnskapsførte inntektene vesentlig høyere enn i nysaldert budsjett. Det gjelder i stor grad poster som det knyttes merinntektsfullmakter til. Det innebærer at departementene i rammedisponeringsforslaget for 2005 må legge større vekt på regnskapstallene for å fastsette nivået på utgiftspostene og inntektspostene. Departementene bes derfor om å vurdere slike utgifts- og inntektsposter og eventuelt foreslå parallell justering av inntekts- og utgiftsanslag.

Forslag til funksjonsendringer mellom departementer

Når det er enighet mellom to departementer om overføring av et bestemt funksjonsområde, skal det i rammefordelingsforslaget gis melding om de budsjettmessige konsekvensene slik at de kan innarbeides i rammene for 2005. Dette kan f.eks. gjelde overføring av bevilgning og bemanningsmessige endringer som ledd i omstillingstiltak i staten.

Eventuelle forslag om alternative innsparingstiltak

I rammebrevet til hvert enkelt departement er det redegjort for hvordan Regjeringens innsparingsvedtak skal gjennomføres. Departementene kan fremme alternative forslag til reelle innsparinger. Dersom det er nødvendig med politisk avklaring av de alternative forslagene, kan disse fremmes til behandling på budsjettkonferansen i august.

3 GJENNOMFØRING AV FORPLIKTENDE RAMMEBUDSJETTERING

Som i de foregående år, skal budsjettarbeidet for 2005 tilrettelegges og organiseres i tråd med prinsippene for forpliktende rammebudsjettering.

3.1 Rammebudsjetteringens hovedprinsipper

Rammebudsjettering som budsjetteringsform skal gi et hensiktsmessig grunnlag for effektiv politisk prioritering og bidra til effektiv utnyttelse av offentlige ressurser. Når Regjeringen har fastlagt de totale og departementsvise utgifts- og inntektsrammene og definert de politiske hovedprioriteringene som budsjettarbeidet skal bygge på, foretar det enkelte fagdepartement den øvrige rammefordelingen, dvs. den detaljerte fordeling på kapittel og post. Rammefriheten som departementene har, er nært sammenknyttet med departementenes ansvar for at budsjettammene holdes gjennom budsjettåret.

Rammetallene er fastsatt per departement som i utgangspunktet fritt kan fordele de fastsatte budsjetterammene til de ulike formålene innenfor departementsområdet.

Dersom Regjeringen har vedtatt innstramminger, kan også disse som hovedregel erstattes av alternative reelle innstrammings tiltak. Departementet kan også foreslå å erstatte tiltak som Regjeringen har godkjent ført til profilbehandling, med andre tiltak av samme omfang. Regjeringen vil avgjøre slike saker på augustkonferansen.

Det gjelder imidlertid visse begrensninger i disposisjonsadgangen. Nedenfor redegjøres det for disse:

- Departementenes rammefordeling skal primært bygge opp under de satsingsområder Regjeringen har vedtatt i budsjettarbeidet. Store og politisk viktige omdisponeringer som departementene foretar innenfor egne budsjetterammer, skal forelegges Regjeringen. Dette innebærer bl. a. at departementenes forslag til satsinger som del av den interne omdisponering ikke kan innarbeides endelig i budsjettene før motsvarende inndekning er endelig vedtatt av Regjeringen. Dette gjelder større og mer prinsipielle saker hvor en politisk avklaring er nødvendig.
- Det skal budsjetteres realistisk, jf. bevilgningsreglementet § 4. Det kan ikke omdisponeres fra regelstyrte og lovbundne bevilgninger dersom dette ikke blir kombinert med reelle og realistiske regelendringer. Dersom en kommer til at utgiftene i 2005 blir lavere enn tidligere regnet med, kan mindreutgiften ikke benyttes til nye tiltak eller regelendringer som medfører merutgifter, men må holdes udisponert. Vi minner også om at bevilgninger med stikkordet "kan overføres" må budsjetteres realistisk. Det skal ikke føres opp høyere beløp enn det en antar faktisk vil bli utbetalt i løpet av budsjetterterminen.
- Det er som hovedregel ikke tillatt å omprioritere fra bevilgninger som inngår i det kommuneøkonomiske opplegget. Eventuelle forslag til omprioriteringer må i tilfellet tas opp med Kommunal- og regionaldepartementet. En kan heller ikke flytte midler fra rammetilskudd til øremerkede tilskudd uten at dette er godkjent av Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet som reelle funksjonsendringer.
- Departementene må aktivt følge opp Regjeringens innsparingstiltak. Som nevnt kan fastsatte innsparingstiltak byttes ut med alternative, reelle innsparinger. Innsparingstiltak skal alltid innarbeides med netto reduksjon. Dersom det er nødvendig med økte administrative ressurser for å gjennomføre reduksjon under en tilskuddsordning, må reduksjonen også dekke administrative merutgifter.

For øvrig kan det i rammefordelingsforslaget prioriteres fritt innenfor den endelige budsjetteramme. Siden rammene som er fastsatt i mars er endelige, med unntak for eventuelle tildelinger fra profilpotten, har fagdepartementene ikke anledning til å fremme nye forslag utover den vedtatte rammen.

Frihet ved fordelingen av budsjetterammen tilsier at arbeidet med resultatoppfølging og -rapportering må tillegges stor vekt.

Det må understrekes at det er en forutsetning for en vellykket rammestyrte budsjettprosess at det enkelte departement prioriterer innenfor sine budsjetttrammer i tråd med Regjeringens overordnede strategivalg. I stor grad må prioriteringen av budsjettet skje gjennom omdisponeringer innenfor de tildelte budsjetttrammer. Det er det enkelte departements ansvar å se til at slike omprioriteringer og tiltak for effektivisering av ressursbruken blir gjennomført i tilstrekkelig grad.

4 DEPARTEMENTENES RAMMEFORDELINGSFORSLAG

4.1 Generelle krav til framstillingen

Forslaget til rammefordeling skal være kortfattet og poengtert slik at hovedprioriteringene kommer klart fram. Arbeidet bør legges opp slik at det går inn som en del av det generelle arbeidet med fagproposisjonen. Hovedvekten skal legges på å gjøre rede for og grunngi større reelle endringer sammenlignet med saldert budsjett 2004.

Departementene må:

- få klart fram hvordan rammefordelingen samsvarer med de sentrale politiske satsingsområdene
- få fram de økonomiske og administrative konsekvensene av nye tiltak, og hva nyttevirkningene vil bli
- gjøre rede for om tiltaket vil kunne føre til binding på statsbudsjettet i de påfølgende budsjettårene
- gi en vurdering av de regelstyrte bevilgningene.

Finansdepartementet vil særlig vurdere:

- den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av nye tiltak som er tatt med innenfor budsjetttrammen, og om slike forslag fører til økte bevilgninger etter 2005
- om bevilgninger som gjelder regelstyrte ordninger, er budsjetterte realistisk
- den allmenne realismen i budsjetteringen.

Innenfor de fastsatte rammene utarbeider hvert fagdepartement sitt rammefordelingsforslag som leveres Finansdepartementet innen 23. juli 2004. Rammefordelingsforslaget sendes inn i 10 eksemplarer. Teksten skal i tillegg leveres på 3 ½" diskett. Teksten må være lagret som et Word-dokument. Filen kan kalles RFF05fag.doc der "fag" erstattes med forkortelsen for det aktuelle departement.

4.2 Oversiktstabeller

Vi ber om at det i innledningen til rammefordelingsforslaget tas inn disse tabellene (i 1000 kroner):

A. Departementets utgifter fordelt på programområder og programkategorier med 4 kolonner med

- 1) regnskap 2003
- 2) saldert budsjett 2004
- 3) budsjettets stilling for 2004 etter 1. halvår
- 4) departementets forslag 2005

B. Departementets inntekter fordelt på programområder og programkategorier med 4 kolonner med

- 1) regnskap 2003
- 2) saldert budsjett 2004
- 3) budsjettets stilling for 2004 etter 1. halvår
- 4) departementets forslag 2005

Eventuell endring i bevilgningene som følge av innsparing i drifts- og investeringsutgiftene skal regnes med.

Som separat vedlegg sendes inn spesifikasjon av beløpene for 2005 fordelt på kapittel og post. For kapitler under Statens forretningsdrift (kap 2440 - 2490) må også underposter under post 24 føres opp. Ved rapportering av driftsutgifter, må post 1 fordeles mellom 2 underposter (1 Lønn og godtgjørelser og 2 Kjøp av varer og tjenester).

Dette materialet må leveres på papirutskrift som må ha fullstendig kapittel- og postbetegnelse og stikkord, slik som i utkast til vedtak.

4.3 Fordeling på kapittel og post - bruk av elektroniske løsninger

Fordelingen av budsjetttrammen for 2005 på kapittel, post og underpost må legges ved som separat vedlegg (i 10 eksemplarer). Papirutskriften må ha fullstendig betegnelse på alle kapittel, poster og underposter og eventuelle stikkord, slik som i forslaget til vedtak.

Elektronisk versjon sendes via Budkom for de departementer som er knyttet til sentral Bud-mod løsning. De andre departementene leverer på diskett, eller CD-R, slik at de automatisk kan legges inn i databasen til Finansdepartementet. Bruk ferdige rapporter for rammefordeling i Bud-mod løsningen.

Som eksempel skal filen inneholde:

budsjettår, budsjetttrunde, fagdepartementnr, programområdenr, programkategorinr, kapittelnr, postnr, underpost, beløp i 1000 kroner

2005	8	16	23	10	1600	1	2	21400
2005	8	16	23	40	1632	60	0	365000
2005	8	16	24	10	1651	90	0	3261700

2005 8	15	1	60	2445 24	1	-2239674
2005 8	15	1	60	2445 24	6	251

Feltene skal være avskilt med et tabulatorsteg, og alle felt må fylles ut. Alle beløp skal på vanlig måte oppgis i 1000 kroner.

Alle data skal være på standard DOS-formatert 3 ½ ” diskett. Filnavnet skal være RFF05fag.txt (“RFF” tyder rammefordelingsforslag, og “fag” skal byttes ut med forkorting for det aktuelle departement). Filen skal lagres som ren tekstfil (txt) og må være tabulatorseparert.

Spørsmål om innlevering av data på diskett tas opp med Ann Kariin Holand tlf. 22 24 43 07.

4.4 Fullmakt til å bestille utstyr og til å gi tilsagn om statstilskudd og om statsgaranti

Forslag om fullmakt til å bestille utstyr og til å gi tilsagn om statstilskudd og om statsgaranti og alle andre forslag som krever romertallsvedtak, må departementene ta opp med Finansdepartementet innen 23. juli. I tråd med opplegget for de siste årene skal forslag om slike vedtak tas med både i Gul bok og i fagproposisjonene. Dersom det ikke bes om fullmakt til å ta opp nye forpliktelser i 2005, skal det ikke fremmes forslag til stortingsvedtak bare for å markere tidligere forpliktelser.

5 BUDSJETTERINGSPRINSIPPER

5.1 Generelt

Budsjettforslaget skal baseres på gjeldende bestemmelser og prinsipper for statlig budsjettering. Det vises til utførlig framstilling i "Veiledning i statlig budsjettarbeid" (oppdatert utgave kan lastes ned fra Finansdepartementets internettside). Spesielt minnes det om punktene 4.2.2 og 4.2.4 om fullstendighetsprinsippet og kravet om realistisk budsjettering både av utgifter og inntekter, samt punkt 4.3, bruttoprinsippet.

Videre vises det til gjeldende bestemmelser om bruk av kontoplanen, referert i vedlegg 4 i den oppdaterte nettutgaven av "Veiledning i statlig budsjettarbeid".

Dersom en ønsker å knytte stikkordene "*overslagsbevilgning*", "*kan overføres*" eller "*kan nyttes under*" til nye poster eller til poster som tidligere ikke har hatt stikkord, skal dette begrunnes særskilt. Dette gjelder likevel ikke når stikkordet "*kan overføres*" knyttes til investeringspostene 30 – 49.

5.2 Pris- og lønnsnivå

Lønnsbeløpene i budsjettforslaget skal innarbeides på grunnlag av de regulativsatser og bestemmelser som gjelder etter 1. mai 2004. Det samme gjelder de tilskuddsposter

hvor det er avtalt med Finansdepartementet at en følger samme budsjetteringsprinsipp som for statens lønnsposter. Særskilt melding om eventuelle påslag på rammene vil bli gitt når de bevilgningsmessige konsekvensene av lønnsreguleringen per 1. mai 2004 foreligger. Forvaltningsbedriftene vil som tidligere år ikke bli kompensert for virkningene av lønnsoppgjørene. Det må derfor settes av midler til å dekke lønnsoppgjørene for 2004 og per 1. mai 2005 innenfor post 24 Driftsresultat. Nettobudsjetterte forvaltningsorganer med særskilte fullmakter er i de oversendte budsjettrammene som hovedregel kompensert for forventet lønnsvekst og kompenseres ikke ytterligere for virkningene av lønnsoppgjørene etter at det endelige utfallet av lønnsoppgjørene er kjent.

For øvrig skal beløpene i rammefordelingsforslaget og St.prp. nr. 1 baseres på det pris- og lønnsnivå som antas å gjelde i året 2005.

5.3 Særlig om lønnspostene

Budsjettering under lønnspostene er omtalt i Veiledningens vedlegg 4, avsnitt 2.1.1. Arbeidsgiveravgift til folketrygden føres for statlige virksomheter i 2005 opp med 14,1 pst. av bruttolønn, korrigert for nullsats som benyttes for arbeidstakere som er skattepliktig til kommuner i Nord-Troms og Finnmark. Det vises i den forbindelse til omleggingen fra sentral beregning til lokal beregning av arbeidsgiveravgift som trådte i kraft 1.1.2004 for statlige virksomheter, jf. Rundskriv R-103.

Det skal normalt ikke budsjetteres med medlemsinnskudd og arbeidsgivertilskudd til Statens pensjonskasse, da dette budsjetteres sentralt over Kap. 1542. De som har ordning med særskilt innbetaling til Statens Pensjonskasse inngår ikke i bevilgningen på Kap. 1542 og skal føre opp arbeidsgivertilskudd som fastsatt og 2 pst. i medlemspremie. Det skal ikke budsjetteres med utgifter til vikar under fødselspermisjon og sykdom.

5.4 Særlig om Statens forretningsdrift - renteutgifter, avskrivninger mv.

Renter

For statens forretningsdrift skal det føres opp renter av statens kapital i bedriftene. Rentene beregnes i samsvar med prinsippene i St. prp. nr. 1 Tillegg nr. 7 (1993-94). For kapitalinnskudd fra 1999, 2000, 2001, 2002, 2003 og 2004 (inkl. eldre kapitalinnskudd konvertert i disse årene) er rentesatsen henholdsvis 5,2, 5,0, 6,2, 6,3, 6,4 og 5,0 pst. Den rentesatsen som skal benyttes på nye kapitalinnskudd i 2004 og på eldre kapitalinnskudd som konverteres i 2004, vil bli fastsatt av Finansdepartementet på grunnlag av gjennomsnittlig rente på 5-års obligasjonslån i 12-månedersperioden 1. oktober 2003 – 30. september 2004. I budsjettforslaget for 2005 kan en foreløpig bruke satsen for 2004.

Det skal også beregnes renter på forvaltningsbedriftenes mellomværende med statskassen. Renten er her knyttet opp mot renten på statssertifikater etter en nærmere

bestemt beregningsregel slik at den reflekterer rentenivået i Norge. Disse renteinntektene skal imidlertid ikke budsjetteres. De vil derfor kun fremkomme i regnskapet.

Avskrivning

Den investerte kapitalen skal avskrives i samsvar med de retningslinjer som er fastsatt for hver forvaltningsbedrift på grunnlag av Stortingets generelle vedtak av 14. juni 1990 om avskrivningsbestemmelser.

5.5 Særlig om statsbankene og SIVA

Statsbankene og SIVA

Finansdepartementet ber om at departementene, i samsvar med beslutningene på Thorbjørnrud-konferansen, kommer med forslag om lånetransaksjonene til statsbankene sammen med rammefordelingsforslaget innen 23. juli.

Forslagene skal inneholde oppdaterte anslag på de aktuelle budsjettkapitlene for lån, avdrag, renter, tap og låne- og garantiprovisjoner i 2005. I tillegg ber vi om å få oppgitt påregnet tap på utlån der dette ikke samsvarer med forslag til bevilgning til tapsfond.

Spesielt for Lånekassen for utdanning og Husbanken

Som grunnlag for makroøkonomiske utregninger i Finansdepartementet, ber vi i tillegg om å få oppgitt følgende for Husbanken og Lånekassen for årene 2005-2009:

- gjennomsnittlig utestående lån hvert enkelt år (rentebærende og ikke rentebærende)
- påregnet renteinntekter for banken det enkelte år
- forutsetning for fordeling mellom fast og flytende rente

Spesielt for Innovasjon Norge

For Innovasjon Norge ber vi om å få oppgitt fordelingen mellom korte og lange innlån under de ulike ordningene i 2005.

Finansdepartementet vil i brev til fagdepartementene komme med retningslinjer for hvilke renteforutsetninger som skal ligge til grunn for anslagene innen 1. juli 2004.

6 ROMERTALLSVEDTAK

Begrepet "romertallsvedtak" brukes om vedtak som Stortinget gjør i tilknytning til budsjettet utenom bevilgningsvedtak på kapittel og post. De mest aktuelle er vedtak om bestillings-, tilsagns- og garantifullmakter, jf bevilgningsreglementets § 8. Men det gjøres også andre vedtak, bl.a. om fullmakt til å overskride utgiftsbevilgninger på grunn av merinntekt.

Forslag til romertallsvedtak for 2005 skal sendes Finansdepartementet som vedlegg til rammefordelingsforslaget med frist 23. juli 2004.

Forslagene til romertallsvedtak skal utformes etter samme mal som er benyttet i statsbudsjettet for 2003 og 2004. Det vises til Gul bok for 2002, kap. 6.1 der det er gjort rede for hvilke prinsipper som er lagt til grunn for utformingen av romertallsvedtakene.

7 GUL BOK 2005

7.1 Utforming av departementsomtalen i Gul bok

Departementsomtalen skal ha to hoveddeler: En innledende tabell med oversikt over bevilgningsforslaget, og en tekstlig omtale av hovedtrekk og prioriteringene i budsjettet under hvert departement.

Hvert departement skal utarbeide omtale for sine områder og sende dette til Finansdepartementet innen 13. september.

Oversiktstabell

Tabellen skal gi en oversikt over budsjettforslaget på programkategori-nivå, med kolonner for det salderte budsjettet for inneværende termin (Saldert budsjett 2004), bevilgningsforslag for kommende termin (St.prp. nr. 1 for 2005) og prosentvis endring fra inneværende til kommende termin. Beløp skal være i millioner kroner.

Departementer som har flere programområder, skal summere hvert programområde for seg, og de samlede bevilgningene på departementets område skal summeres til slutt. Departementer som har 90-poster (lånetransaksjoner), skal skille disse ut under hvert programområde.

Dersom det er gjort større tekniske omlegginger eller liknende som fører til store endringer i bevilgningene under et departement, bør det gis en kort omtale av disse i fotnoter under tabellen.

Tekstlig omtale

Departementsomtalen skal ha tre hoveddeler. Første del skal gi en kort omtale av hovedtallene i budsjetttopplegget. Omtalen skal være utfyllende i forhold til tabellen, og skal kun unntaksvis gjengi tall i tabellen. Andre del skal bestå i en strekliste med omtale av tre til fem hovedprioriteringer. Det skal legges vekt på nye prioriteringer, og mindre vekt på allerede oppnådde resultater. Også større innsparingsforslag er å regne som prioriteringer og bør derfor omtales i denne delen. Mindre satsinger (i tallmessig forstand) bør som hovedregel omtales i fagproposisjonene og ikke i Gul bok. Tredje og siste del er valgfri. I denne delen kan sentrale utviklingstrekk over en noe lengre tidsperiode omtales, eventuelt omtales andre viktige budsjettmessige endringer, f.eks. endringer i overføringer som ikke skyldes særskilte satsinger/prioriteringer, og som

ikke er omtalt andre steder i Gul bok (jf. for eksempel omtalen av folketrygden i særskilt kapittel).

Lengden på departementsomtalen

Finansdepartementet legger følgende til grunn som øvre grense for lengden på omtalen, eksklusive tabellen, under hvert enkelt departement:

Departement	Sider i Gul bok
SOS og HD	2 sider
KRD	1 ½ side
De andre departementene	¾ side

Tekniske krav til utformingen av departementsomtalen

Gul bok for 2005-budsjettet vil bli utarbeidet på samme produksjons- og publiseringsløsning som fagproposisjonene. Dette innebærer at de samme malene og stilene som blir brukt ved utformingen av fagproposisjonene også skal brukes ved utformingen av departementsomtalen i Gul bok.

Statens forvaltningstjeneste distribuerer stilene og malene og nødvendig forfatterverktøy med brukerdokumentasjon til hjelp ved utarbeiding av departementenes bidrag til Gul bok. Distribusjonen skjer som vedlegg til E-post til IT-ansvarlig for hvert enkelt departement. Statens forvaltningstjeneste vil gi nødvendig brukerstøtte dersom departementene har behov for det. Kontaktpersoner vil være Yngve Rimberg, tlf. 22 24 94 40, for forfatteropplæring og innføring i stiler og maler, og Vidar Martinsen tlf. 22 24 98 19 for annen teknisk rettleiding.

Utkastene må leveres både på papirutskrift og på viruskontrollerte 3 ½ " disketter. Teksten på diskettene skal være i Microsoft Word 6.0/7.0, Word97 eller nyere versjoner. Tabellene må settes opp slik det er omtalt i brukerdokumentasjonen.

7.2 Forslag til vedtak

Finansdepartementet vil sende utskrift av dataregistret for 2005 til alle departementene etter regjeringskonferansen 1.september. Denne utskriften må hvert fagdepartement kontrollere innen den fristen som blir satt. Det er fagdepartementet som har ansvar for å kontrollere at utskriften stemmer med den fordelingen som er godkjent på kapittel og post, og at systematikken, betegnelsen og stikkord er korrekte, slik at utskriften kan brukes som manuskript til "Forslag til vedtak" i Gul bok.

Systematikken er som i fjor:

- Kapitlene skal grupperes på vanlig måte.
- Kapittel, post og stikkord skal ha benevning på bokmål.
- Alle beløp skal føres opp fullt ut (i hele kroner).

- Beløpene skal føres opp i tre tallkolonner, med summering for programkategori og programområde. På inntektssida summeres "Departementenes inntekter" (kap. 3011 - 4799).
- Poster/kapittel uten forslag om bevilgning for 2004 blir ikke ført opp.

Utgifts- og inntektskapittel som henger sammen skal som tidligere ha henvisning til hverandre i parentes "(jf. kap.....)".

Stikkordene "overslagsbevilgning", "kan overføres" og "kan nyttes under" må tas med etter betegnelsen på posten, både i Gul bok og i forslag til vedtak i fagproposisjonen. Stikkord kan bare benyttes etter godkjenning fra Finansdepartementet, og departementene må i god tid ta opp spørsmål om å knytte stikkord til nye poster.

Dersom datautskriften kan brukes som manuskript uten endringer, ber vi om at den blir returnert med påtegning om dette. Eventuelle rettinger må føres på utskriften sammen med melding om betegnelse. Det må ikke føres på endringer som ikke er godkjent på forhånd av Finansdepartementet.

Forslag til romertallsvedtak skal leveres etter de samme tekniske spesifikasjonene som for departementsomtalen i Gul bok.

7.3 Eventuelle endringer i forhold til rammefordelingsforslaget

Alle kapittel- og postbeløp for 2005, slik de er ført opp i forslaget til rammefordeling, blir lagt inn i databasen i Finansdepartementet. Dersom Regjeringen eller Finansdepartementet godkjenner endringer i beløp på enkelte poster etter 1.september 2003, skal fagdepartementet snarest mulig bekrefte disse endringene på særskilt ark med dette mønsteret:

Kap.	Post	Under-post	Betegnelse	Endring	Statusbeløp
------	------	------------	------------	---------	-------------

Alle endringer i betegnelse på kapittel og poster må sendes inn på særskilt ark med dette mønsteret:

Kap.	Post	Betegnelse (bare den nye betegnelsen)	Programkode
------	------	--	-------------

8 FAGPROPOSISJONENE 2005

8.1 Frister for arbeidet med fagproposisjonene

Førsteutkast til fagproposisjon

Vi ber om å få utkast til fagproposisjon innen 6. september. Det er ikke nødvendig at teksten er fullstendig, men det bør gjøres oppmerksom på hvilke avsnitt som mangler. Viktige tillegg eller endringer i teksten kan sendes inn når de er ferdige.

Trykking

Budsjettproposisjonen skal ha betegnelsen "St.prp. nr. 1 (2004-2005) for budsjetterminen 2005".

Departementene må levere endelig manuskript til fagproposisjonene til Statens forvaltningstjeneste, Informasjonsforvaltning, teknisk redaksjon for regjering dokumentene og NOU, innen 9. september.

Spørsmål om innlevering av manuskript tas opp med Ola Thoen tlf. 22 24 98 05 eller Astrid Quille tlf. 22 24 98 02.

Framlegg i statsråd

Fagproposisjonene skal legges fram i statsråd 10. september.

8.2 Utforming av teksten i fagproposisjonene

8.2.1 Hovedstruktur for fagproposisjonene

Framstillingen i fagproposisjonene skal ha tre nivå:

- *Innledning til proposisjonene:* Innledningen skal gi en samlet oversikt over budsjettforslaget. Den bør utformes slik at den kan tjene som grunnlag for den generelle delen av innstillingen fra vedkommende stortingskomité. Hovedoppgavene til departementet, hovedutfordringer, hovedmål, hovedsatsinger, tilstandsvurdering og resultatrapporter må kort omtales.
- *Kategoriomtalen:* Det skal gi en felles omtale av budsjettkapitlene som hører under samme programkategori. Omtalen skal også her knytte seg til oppgaver, utfordringer, mål, satsinger, tilstandsvurdering og resultatrapporter, men mer detaljert enn i innledningen. Her kan det også være naturlig å skrive om de virksomhetene eller ordningene som kategorien omfatter.
- *Kapittelomtalen:* Under de enkelte kapitlene bør først og fremst innholdet av de ulike bevilgningsforslagene forklares.

8.2.2 Generelle retningslinjer for utforming teksten

Proposisjonene skal bare inneholde godkjente planer

Ved utformingen av fagproposisjonene må det tas hensyn til at *det er Regjeringen som legger frem budsjettforslaget*. Kommentarene i fagproposisjonene skal derfor bare

grunngi de forslagene som blir tatt med i det endelige budsjettforslaget. Det skal ikke omtales planer som kan ha budsjettkonsekvenser eller andre økonomiske og administrative konsekvenser, uten at planen helt ut er godkjent av Regjeringen. Dersom et departement er i tvil om et forslag går ut over tidligere godkjenning, må dette tas opp med Finansdepartementet som egen sak. Det kan ikke regnes som forespørsel om godkjenning dersom det uten merknad blir tatt inn slik omtale i førsteutkastet til proposisjon.

Resultatkrav og rapportering

Bevilgningsreglementet § 2, tredje ledd, krever at budsjettforslaget skal omtale de resultatene som det tas sikte på å oppnå. Videre heter det i bevilgningsreglementet § 13, fjerde ledd, at budsjettproposisjonene skal inneholde opplysninger om oppnådde resultat siste regnskapsår. Kravene til resultatomtale og resultatrapportering gjelder både statens egne virksomheter og tilskuddsordninger. For tilskuddsordninger viser vi særlig til Økonomireglementet kapittel 6.

For statlige virksomheter må departementene i fagproposisjonene gi mest mulig presis angivelse av hva som skal oppnås med bevilgningen under hvert kapittel/hver programkategori. En del av dagens omtale er på et detaljnivå og av en karakter som hører hjemme i det enkelte fagdepartements styring av underliggende virksomheter. Denne omtalen bør søkes løftet ut av fagproposisjonen. Fagproposisjonen bør i stedet på mer overordnet nivå omtale formål med bevilgningene og hva som faktisk er oppnådd/planlegges oppnådd.

Både for statens egne virksomheter og for tilskuddsordninger må det i proposisjonen rapporteres om de resultater som ble oppnådd i 2003. Det skal legges vekt på å gi informasjon av overordnet karakter for å belyse resultater av virksomhetenes aktivitet og av tilskuddsordninger. Bestemmelsene i bevilgningsreglementets §§ 2 og 13 må sees i sammenheng. Det medfører at rapportene i en fagproposisjon må belyse i hvilken grad man har oppnådd de mål som for 2003 ble angitt som premiss for bevilgningsforslaget. Hvis det er store avvik, må årsaken vurderes.

Når det gjelder tilskuddsordninger må det legges vekt på klare målformuleringer, oppfølgingskriterier og opplegg for kontroll og oppfølging.

Orientering om helårsvirkning

For nye tiltak som ikke blir satt i gang fra 1. januar 2005, er det viktig at Stortinget får informasjon om hva helårsvirkningen på statsbudsjettet blir fra 2005 eller senere. Dette gjelder både nye tiltak som krever høyere bevilgning og innstrammings tiltak.

8.2.3 Omtale av særlige tema

Fornyning, organisasjons- og strukturendring i statsforvaltningen

Alle departementene skal omtale arbeidet med å fornye offentlig sektor. I sammenheng med dette skal planer og status for organisasjons- og strukturendringer innenfor de

enkelte virksomhetene omtales, samt de økonomiske og personalmessige konsekvensene.

Innledningen i fagproposisjonen skal gi en samlet oversikt over fornyingsarbeidet innenfor departementets område. Fornyingsarbeidet for de enkelte virksomhetene skal omtales der det er mest naturlig i proposisjonen, for eksempel i kategoriomtalen eller i kapittelomtalen. Omtalene bør inneholde:

- Hva endringene går ut på, for eksempel om det gjelder endring i tilknytningsform, endring i finansieringsform, endret regelverk eller endring av formaliserte fullmakter.
- Økonomiske og personalmessige konsekvenser av omstillingen, for eksempel nedbemanning og bruk av personalmessige tiltak.

Oversikt over bemanningen

I Gul bok vil det bli lagt fram en samlet oversikt over den faktiske bemanningen. Dersom departementene ønsker det, kan det i fagproposisjonene legges fram opplysninger om årsverkene i de enkelte virksomhetene.

Omtale av ansettelsesvilkårene til ledere i heleide statlige foretak

Fagproposisjonene skal ha et vedlegg med opplysninger om ansettelsesvilkår til lederne i de heleide statlige foretakene:

- Samlede utgifter til lønn, pensjonsforpliktelser og annen godtgjørelse til daglig leder.
- Arten og omfanget av forpliktelser til daglig leder ved oppsigelse eller endring av ansettelsesvilkår. Tilsvarende gjelder avtaler om bonus, utdeling av overskudd, opsjoner og lignende til fordel for daglig leder.

Oppfølging av likestillingslovens bestemmelse om redegjørelsesplikt

Likestillingsloven § 1 a inneholder et krav til offentlige myndigheter og offentlige virksomheter til å redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten. Redegjørelsen skal også omfatte virksomhetens iverksatte og planlagte tiltak for å fremme likestilling. Redegjørelsen skal innarbeides i årsbudsjettet (St.prp. nr. 1).

Beskrivelse av faktisk tilstand

For å kunne gi en relevant beskrivelse av situasjonen i virksomheten med hensyn til likestilling vil det være hensiktsmessig å presentere kjønnsdelt statistikk på sentrale personalområder. Flere forhold kan være relevante. Normalt bør andelen kvinner og menn i virksomheten, herunder kvinneandelen i lederstillinger, kjønnsfordelingen ved rekruttering og arbeidstid fremgå av redegjørelsen. Andre forhold som kan være relevante er for eksempel lønn for kvinner og menn i ulike stillingskategorier,

videreutdanning og annen kompetanseheving, permisjonsuttak og sykefravær. Virksomhetene må foreta en selvstendig vurdering av hvilke forhold som anses hensiktsmessig å presentere.

Beskrivelse av iverksatte og planlagte tiltak

Redegjørelsen skal gi en beskrivelse av virksomhetens iverksatte og planlagte arbeid for å fremme likestilling og forhindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven.

Omtalen bør gis en hensiktsmessig plassering i innledningen av fagproposisjonen.

Sektorovergripende miljøvernpolitikk

I fagproposisjonen skal det være en omtale av miljøprofilen i budsjettforslaget, herunder omtale av departementets oppfølging av prosjektet Grønn stat. Miljøverndepartementet har utarbeidet retningslinjer for denne omtalen, som skal bygge på departementenes innspill til Miljøverndepartementet i tilknytning til rammefordelingsforslaget, jf. nærmere omtale nedenfor. Omtalen av miljøprofilen skal sendes til Miljøverndepartementet. Eventuelle spørsmål knyttet til denne omtalen skal rettes til Miljøverndepartementet.

I forbindelse med rammefordelingsforslaget bes hvert departement utarbeide en beskrivelse av miljøprofilen i sine forslag og sende denne til Miljøverndepartementet. Miljøverndepartementet vil vurdere disse innspillene og eventuelt ta kontakt med de enkelte departementer for nærmere klargjøring.

Tiltak som skal regnes med i miljøprofilen må kunne begrunnes ut fra mål innenfor de åtte miljøvernpolitiske resultatområdene og bør så langt som mulig kunne resultatvurderes.

Det bør også gis en beskrivelse av antatt (miljø-)effekt/ resultat på kort og lang sikt.

En beskrivelse av miljøprofilen i innspillet til Miljøverndepartementet skal inneholde:

- I. En omtale av miljøutfordringer på vedkommende sektor og hvordan disse antas å kunne utvikle seg dersom nye tiltak ikke settes inn.
- II. Mål for departementets /sektorens arbeid med disse utfordringene.
- III. Rapport om aktiviteten i 2003, med hovedvekt på oppnådde resultater i forhold til fastsatte mål. Miljøvirkninger skal så langt det er praktisk mulig kvantifiseres.
- IV. Aktuelle tiltak på kort og lang sikt for å løse gamle og forebygge nye miljø- og ressursproblemer, og hvordan de tiltak som foreslås for 2005 vil kunne bidra til dette. Virkningene skal så langt som mulig kvantifiseres. Det bør legges vekt på å få fram helheten i virkemiddelbruken overfor aktuelle miljøproblemer og eventuelle tiltak for bedre organisering og samarbeid m.v. Ensidig fokusering på budsjettets utgiftsside bør unngås.

- V. Tabeller på programkategorinivå med oversikt over den samlede budsjettmessige miljøvernpolitiske satsing. Som hovedregel skal utgifter regnes som miljøverntiltak når:
- utgiftene i sin helhet brukes til miljøforbedringer, eller
 - miljøhensynet er avgjørende for at tiltaket/ prosjektet gjennomføres, eller
 - utgiftene skal motvirke negative miljøeffekter av sektorpolitiske tiltak for øvrig (forebyggingstiltak)

Vi ber om at tiltakene så langt mulig knyttes til de åtte miljøvernpolitiske resultatområdene:

- Bærekraftig bruk og vern av biologisk mangfold
- Friluftsliv
- Kulturminner og kulturmiljøer
- Overgjødsling og oljeforurensning
- Helse- og miljøfarlige kjemikalier
- Avfall og gjenvinning
- Klimaendringer, luftforurensning og støy
- Internasjonalt miljøvernssamarbeid og miljøvern i polarområdene

Omtalen under punktene I-IV vil danne grunnlag for miljøomtalen i departementenes egne budsjettproposisjoner.

Innspill under punkt V vil danne grunnlag for den tallmessige presentasjonen av miljøverntiltakene i statsbudsjettet som gjengis i Miljøverndepartementets budsjettproposisjon.

Departementenes bidrag bør i størst mulig grad knyttes til de tidligere framlagte miljøhandlingsplanene og oppfølgingen av disse.

Forslag til omtale av punktene I-V bes sendt Miljøverndepartementet innen **fredag 6. august 2004**.

"Grønn stat" – innføring av miljøledelse i statlige virksomheter

Alle statlige virksomheter skal innen utgangen av 2005 ha innført miljøledelse som en integrert del av organisasjonens styringssystem. I den forbindelse ber vi om at det i budsjettproposisjonen for 2005 fra hvert enkelt departement redegjøres for følgende forhold:

- En kort beskrivelse av hvordan departementets drift påvirker det ytre miljø, de viktigste miljømålene som er vedtatt, hvilke tiltak som er iverksatt for å oppfylle disse målene og hvilke miljømessige og økonomiske effekter som forventes av tiltakene.

- Hvor mange og hvor stor andel av de underliggende etatene har startet opp arbeidet med å innføre miljøledelse, og hvilke etater har evt. allerede innført miljøledelse som en integrert del av organisasjonens styringssystem?

I tillegg til at resultatene skal omtales i de ulike departementenes budsjettproposisjoner, vil en mer samlet oversikt presenteres i Miljøverndepartementets budsjettproposisjon. Vi ber derfor om at ovennevnte informasjon oversendes Miljøverndepartementet.

For mer informasjon og til hjelp for rapporteringen viser vi til Miljøverndepartementets veileder " Miljøledelse i staten – Prosjekt Grønn stat".

Statens forretningsdrift – opplysninger om kapitalbalanse og renter i byggetiden

Opplysninger om kapitalbalanse: Budsjettproposisjonene skal inneholde opplysninger om kapitalbalanse for alle forvaltningsbedriftene, jf. St. prp. nr. 65 (1990-91), pkt. 2.1, og Innst. S. nr. 176 (1990-91). Oppstillingen i budsjettproposisjonene bør om mulig også vise balansen ved utgangen av de to foregående årene. Videre ber vi om at balanseoppstillingene i budsjettproposisjonen blir supplert med økonomiske nøkkeltall og en finansieringsanalyse. Aktuelle nøkkeltall kan for eksempel vær overskuddsgrad, totalrentabilitet, egenkapitalrentabilitet og total kapitalens omløpshastighet.

Renter i byggetiden: I omtalen av statlige bygg og anlegg, skal det tas med renter i byggetiden, selv om slike renter ikke skal gå inn i grunnlaget for utregningen av bevilgningsbehovet jf. St. prp. nr. 65 (1990-91), pkt. 2.2, og Innst. S. nr. 176 (1990-91). Renten skal settes lik renten for forvaltningsbedriftens investeringer.

Opplysninger om samlet finansiering av private og halvoffentlige virksomheter

På budsjettet blir det ført opp en rekke øremerkede bevilgninger til private og halvoffentlige virksomheter. De samme virksomhetene kan også få statsstøtte fra andre statlige bevilgninger eller statlige fond. Riksrevisjonen og Finansdepartementet mener at Stortinget må få opplysninger om den samlede offentlige finansieringen av driften av norske private og halvoffentlige virksomheter/organisasjoner.

Når det øremerkede tilskuddet er på minst 2 mill. kroner, skal fagproposisjonen ha opplysninger om:

- siste års regnskap for vedkommende virksomhet
- hvordan den ordinære driften blir finansiert med egne inntekter, tilskudd over statsbudsjettet (kapittel og post) og fra andre, for eksempel fra statsfond. Det er ikke nødvendig å ta med tidsavgrenset støtte til prosjekt o.l.

8.3 Fagproposisjonene – teknisk direktiv

8.3.1 Forslag til vedtak

Forslag til vedtak om bevilgninger i fagproposisjonene må være i samsvar med det manuskriptet som er godkjent til forslag til vedtak i Gul bok. Det gjelder både kronetall, stikkord og betegnelse på kapittel og post, med det unntaket at i en fagproposisjon som er skrevet på nynorsk, må også betegnelse og stikkord være på nynorsk.

Forslag til vedtak skal innledes med "I Bevilgninger". Bevilgninger skal fordeles på utgifter og inntekter gruppert hver for seg. Se retningslinjer Om statsråd, side 99, fra Statsministerens kontor.

Som romertall II og følgende kommer forslag om fullmakt til å bestille utstyr, til å gi tilsagn om statstilskudd, om statsgaranti og eventuelle andre romertalsvedtak. Disse må formuleres i samsvar med det som blir ført opp i Gul bok.

8.3.2 Tabeller i innledningen

Som tidligere skal det i innledningen være minst tre standardtabeller:

- 1 Utgifter spesifisert på programkategori og utgiftskapittel, med tall for 2003, 2004 og 2005, og utregning av prosentvis endring fra 2004 til 2005.
- 2 Tilsvarende tabell for inntekter.
- 3 Tabell med oppgave over alle poster utenom postgruppe 30 - 49 der det foreslås bruk av stikkordet "kan overføres". I tabellen må det føres opp forslaget til bevilgninger og hvor store beløp som er overført per 1.1.2004 for hver av de aktuelle postene. Dessuten må det gis en kort begrunnelse for hvorfor stikkordet ønskes brukt.

8.3.3 Kapittelrekkefølge

I teksten skal en omtale kapittel i nummerrekkefølge på utgiftskapittel innenfor hver programkategori. Også statens forretningsdrift og statsbankene skal omtales under den programkategorien der de hører hjemme. Inntektskapittel som henger sammen med et utgiftskapittel, skal omtales rett etter dette utgiftskapetlet.

8.3.4 Regnskapstall for 2003 og bevilgning for 2004

I postoppstillingen under hvert kapittel skal det føres opp tre kolonner, med regnskapstall for 2003 og bevilgning for 2004 ved siden av forslaget for 2005. Som bevilgning for 2004 skal saldert budsjett benyttes. Dersom det er vedtatt store endringer i forhold til saldert budsjett, må det nevnes i kommentarene.

Oppføring av tall for regnskapet 2003 og bevilgning 2004 gjelder også inntektskapittel. Selv om en budsjetterer med 0 (null) i inntekt for 2004 (kombinert med merinntektsfullmakt) er det viktig å ta med alle inntektsposter i posttabellen, slik at en får fram regnskapstallet. Dersom det er oppretta inntektskapittel først i løpet av 2004, slik at det verken ligger tidligere regnskapstall eller bevilgning for 2004 i saldert budsjett, bør inntektskapitlet likevel nevnes kort i kommentarene.

8.3.5 Tabeller for underposter

Som tidligere skal det ikke tas inn underpostoppstilling under driftspostene. Den standardiserte kontoplanen som Finansdepartementet har utarbeidet, med underposter og underunderposter skal brukes i bevilgningsregnskapet.

For andre poster må departementet i hvert tilfelle vurdere om det skal gi spesifisering på underposter for å få fram den informasjon som er nødvendig for at prioriteringer i Stortinget skal komme til uttrykk, jf. Innst. S. nr. 176 (1990-91), side 6.

Når det blir satt opp tabell med spesifisering på underposter, skal også regnskapstall for 2003 spesifiseres på underposter.

9 BUDSJETTFORSLAG SOM HAR VIRKNING FOR KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER

Det er viktig at kommuner og fylkeskommuner får nok tid til å gjennomføre tiltak som følger av forslag i budsjettproposisjonen. Vi ber hvert departement om å melde slike budsjettforslag til kommuner/fylkeskommuner så snart budsjettproposisjonen er lagt fram for Stortinget.

Når det er nødvendig for utarbeidelse av fylkesbudsjettene, kan det gis opplysninger til fylkesmenn og fylkeskommunale styresmakter før St.prp. nr. 1 er levert til Stortinget. Det må i slike tilfelle gjøres oppmerksom på at opplysningene er fortrolige.

10 ANSLAG OVER BEHOV FOR TILLEGGSBEVILGNINGER 2. HALVÅR FOR 2004-BUDSJETTET

For å få et best mulig oversikt over budsjettsituasjonen 2. halvår i forbindelse med fremleggelsen av budsjettet for 2005, skal det være en ekstra innrapportering til Finansdepartementet om strengt nødvendige utgiftøkninger 2. halvår 2004. Vi ber derfor hvert departement om å utarbeide anslag for sine områder.

Først senere i terminen kan det tas endelig stilling til hvilke forslag som skal legges fram for Stortinget. Innrapporteringen ferdigstilles medio oktober med sikte på felles regjeringsbehandling i begynnelsen av november. Vi er derfor klar over at anslagene må bli nokså grove, og at de senere kan bli korrigeret.

Vi ber også om at de samlede forslagene fra departementene over økningene og reduksjonene blir fordelt på postgrupper på følgende måte:

Post 01, undergruppe 01	Lønn og godtgjørelse
“ 01, undergruppe 02	Varer og tjenester
til og med post 24	Andre driftsutgifter
“ 30-49	Bygg og anlegg o a
“ 60-69	Overføringer til kommuner
“ 50-59 og	
“ 70-89	Andre overføringer
“ 90-99	Låntransaksjoner

Anslagene må sendes til Finansdepartementet innen 16. august.

11 TAUSHETSPLIKT OG UNNTAK FRA OFFENTLIGHETEN

De gjeldende regler om praktisering av bestemmelsene om offentlighetslovens unntak fra offentlighet for budsjettokumenter, og om taushetsplikt i budsjettsaker, står i Retningslinjer fra Statsministerens kontor "Om statsråd" (B-0501) pkt 14.5.

Med hilsen

Espen Aasen e.f.
avdelingsdirektør

Anniken Esrød Hoelsæter
rådgiver